

MIEJSKO-GMINNY OŚRODEK
POMOCY SPOŁECZNEJ
55-220 Jelcz-Laskowice, ul. Witosa 41
tel. (71) 318 15 12
NIP 912-139-12-86

AR.411.1.2021

Reda Mięsko

Jelcz – Laskowice, dnia 03.03.2021r.

*Buamistrz
Urzędu Miasta i Gminy
Jelcz-Laskowice*

Sprawozdanie rzeczowo – finansowe z wykonania zadań z zakresu wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej w roku 2020.

Zgodnie z decyzją Ustawodawcy, każda Gmina począwszy od 1 stycznia 2015 roku ma obowiązek zatrudnienia asystenta/asystentów rodziny, którzy w myśl ustawy przez pewien czas wspierać mają rodziny biologiczne przeżywające różnego rodzaju trudności w codziennych sprawach i obowiązkach tak, aby w przyszłości samodzielnie potrafiły one pokonywać trudności życiowe, zwłaszcza te dotyczące opieki i wychowania dzieci. Miejsko – Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Jelczu – Laskowicach zgodnie z ustawą od 2012 roku podejmuje oraz realizuje zadania mające na celu kompleksową pomoc rodzinom zamieszkałym na terenie Miasta i Gminy w przewyciężeniu pojawiających się lub zaistniałych trudności, które uniemożliwiają jej prawidłowe funkcjonowanie.

Zgodnie z art. 176 pkt.6 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej do zadań własnych Gminy należy obowiązek sporządzania corocznych sprawozdań rzeczowo – finansowych z ww zakresu. Niniejsze sprawozdanie rzeczowo – finansowe, podzielone zostało na trzy części, tj:

1. Wspieranie rodziny biologicznej – funkcja i rola asystenta rodziny,
2. Wspieranie rodziny – instytucjonalna lub rodzinna forma pieczy zastępczej,
3. Poradnictwo specjalistyczne

Poniższe zestawienie ukazuje rodzaj działań i stanowi podsumowanie podejmowanych przez tut. Ośrodek czynności na rzecz rodzin przeżywających różnego rodzaju kryzysy oraz przyczynia się do lepszego i efektywniejszego organizowania pracy w ww. zakresie w przyszłości.

1. Wspieranie rodziny biologicznej – funkcja i rola asystenta rodziny.

Zgodnie z ustawą asystentura rodziny polega na zindywidualizowanej pracy „w” rodzinie, „z” rodziną, i „dla rodziny” (na jej rzecz), przy dominowaniu pracy „z rodziną”. Asystent rodziny to osoba towarzysząca rodzinie, współobecna i pomagająca w codziennych dylematach, kształtująca umiejętność prawidłowego prowadzenia gospodarstwa domowego i życia rodzinnego. Jest to osoba zachęcająca i motywująca rodzinę do konstruktywnych zmian w sposobie myślenia czy zachowania, zmian które w zamyśle przyczyniać się mają do przewyciężenia przez klientów

wszelkich trudności. Rolą asystenta rodziny jest więc zmiana nastawienia i stosunku rodziny do własnej sprawczości, zwiększenie ich poczucia wpływu na własne życie, podniesienie samooceny. Indywidualna pomoc służy rozwojowi kompetencji poszczególnych członków rodziny, osiągnięciu wyznaczonych przez nich celów, wzbudzaniu w nich wiary we własne możliwości oraz motywowaniu do podejmowania działań, do tej pory uznawanych za niemożliwe. Działania asystenta i rodziny zmierzają do jej usamodzielnienia i pozostawienia dzieci w rodzinie, w środowisku zapewniającym im poczucie bezpieczeństwa i prawidłowy rozwój.

W Miejsko – Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Jelczu - Laskowicach od lipca 2012r. zatrudniony jest asystent rodziny, który realizuje zadania z zakresu wspierania rodzin biologicznych przeżywających trudności opiekuńczo – wychowawcze, społeczne czy psychologiczne. Do podstawowych zadań asystenta należy świadczenie rodzinie i dziecku wszechstronnej pomocy umożliwiającej jak najlepsze funkcjonowanie, m.in: opracowanie i realizacja planu pracy z rodziną, udzielanie pomocy rodzinom w poprawie ich sytuacji życiowej, w tym w zdobywaniu umiejętności prawidłowego prowadzenia gospodarstwa domowego, pomoc w rozwiązywaniu problemów socjalnych, psychologicznych, udzielenie pomocy w rozwiązaniu problemów wychowawczych z dziećmi, motywowanie do podejmowania wszelkiej aktywności: zawodowej, udział w zajęciach psychoedukacyjnych, w indywidualnych konsultacjach wychowawczych, do podnoszenia własnych kompetencji poprzez podejmowanie różnego rodzaju kursów, szkoleń itp.

Od stycznia 2015r. liczba rodzin, z którymi asystent może jednocześnie prowadzić współpracę wynosi 15 rodzin. W 2020 roku asystent rodziny prowadził współpracę łącznie z 20 rodzinami. W ciągu minionego roku z 7 rodzinami współpraca została zakończona, z czego:

- z trzema rodzinami ze względu na pozytywne efekty współpracy. Rodziny z pomocą asystenta przezwyciężyły wszelkie trudności, a wykonywana przez rodziców biologicznych władza rodzicielska nad małoletnimi nie budziła zastrzeżeń i wątpliwości;
- z dwiema rodzinami ze względu na zmianę jej miejsca zamieszkania – przeprowadzkę do innego powiatu i województwa;
- z dwiema rodzinami współpraca została zakończona na wniosek asystenta ze względu na długotrwały brak jakichkolwiek efektów współpracy (niechęć do poprawy jakości życia przez poszczególnych członków rodziny, niechęć do przyjmowania asystenta i korzystania z jego porad).

W sytuacji, w której wszelka pomoc: asystenta rodziny, pracownika socjalnego, kuratora okazuje się niewystarczająca i istnieje obawa o zdrowie lub życie małoletnich, na mocy postanowienia Sądu dzieci kierowane są do instytucjonalnej lub rodzinnej formy opieki zastępczej. Całkowite koszty związane z realizacją zadania z zakresu wspierania rodziny i pieczy zastępczej w roku 2020 wynosiły: 392 888, 94zł.

2. Wspieranie rodziny – instytucjonalna lub rodzinna forma pieczy zastępczej

Na dzień 31.12.2020r. w pieczy zastępczej przebywało łącznie 57 małoletnich pochodzących z terenu Miasta i Gminy Jelcz-Laskowice z czego 13 małoletnich z 6 rodzin skierowanych zostało do pieczy właśnie w 2020r. Piecza zastępcza sprawowana jest w przypadku całkowitej niemożności zapewnienia dziecku opieki i wychowania przez rodziców biologicznych. Wyróżniamy następujące formy opieki zastępczej: piecza rodzinna (spokrewniona z dzieckiem, niezawodowa, zawodowa), rodzinne domy dziecka oraz piecza instytucjonalna (placówki opiekuńczo – wychowawcze).

Na terenie Miasta i Gminy Jelcz – Laskowice w 2020r. Funkcjonowało:

- 6 rodzin zastępczych niezawodowych, w których do końca 2020r., umieszczonych było łącznie 6 małoletnich.
- 2 rodziny zastępcze zawodowe, w których do końca 2020r. przebywało łącznie 6 dzieci.
- 22 rodziny zastępcze spokrewnione w dzieckiem, w których do końca 2020r., umieszczonych było łącznie 33 dzieci.
- 2 rodzinne domy dziecka, w których do końca 2020r., umieszczonych było łącznie 14 dzieci.

W przypadku umieszczenia dziecka w rodzinnej lub instytucjonalnej formie pieczy zastępczej „gmina właściwa ze względu na miejsce zamieszkania dziecka przed umieszczeniem go po raz pierwszy w pieczy zastępczej ponosi odpowiednio wydatki, o których mowa w ust. 1pkt 1”, w wysokości: 10% wydatków na opiekę i wychowanie dziecka w pierwszym roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej; 30% wydatków w drugim roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej; 50% wydatków w trzecim roku i następnym latach pobytu dziecka w pieczy.

W roku 2020 ponownie zaobserwowano wzrost kosztów związanych z utrzymaniem małoletnich w pieczy zastępczej. W roku 2019 wynosił on 269 822,69 zł., natomiast w ubiegłym roku gmina partycypowała w kosztach utrzymania dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej w łącznej kwocie: 323 822,17zł.

Niestety sytuacje, w których małoletni po jakimś czasie pobytu w pieczy zastępczej powracają do domów rodzinnych zdarzają się bardzo rzadko. Jest to związane z tym, że skierowanie dziecka do pieczy zastępczej stosowane jest w tych najtrudniejszych przypadkach, w których żadna, długotrwała praca różnych instytucji z rodziną biologiczną nie przynosi pożądanego efektów. Zapewnienie dzieciom opieki i wychowania poza rodziną biologiczną jest więc formą pomocy, która udzielana jest wyjątkowo i jedynie wtedy, gdy rzeczywiście istnieje taka konieczność. Pobyt takiego małoletniego w pieczy jest zazwyczaj długotrwały (najczęściej do ukończenia przez dziecko 18 roku życia). Przypomnieć należy, że w trzecim roku i następnym latach pobytu dziecka w pieczy Gmina partycypuje w kosztach jego utrzymania, aż w 50% kwoty.

Skala problemów jakie występują w środowiskach oraz wzrost liczby postanowień Sądu o umieszczeniu małoletnich w pieczy zastępczej sugerują, iż wydatki związane z utrzymaniem dzieci

w pieczy, w kolejnych latach będą sukcesywnie wzrastać.

3. Poradnictwo specjalistyczne

Od roku 2014 w tut. Ośrodku oferowana jest bezpłatna, specjalistyczna pomoc, tj. poradnictwo psychologiczno-pedagogiczne. Mieszkańcy Gminy po wcześniejszym umówieniu się na wizytę mają możliwość skorzystania ze wsparcia psychologa, który do czasu pandemii spowodowanej COVID-19, po wcześniejszym umówieniu się przyjmował zainteresowanych w siedzibie M-GOPS.

Do marca 2020 roku z bezpośredniej pomocy i wsparcia psychologa skorzystało łącznie 5 osób (5 kobiet z 4 rodzin). Od marca do grudnia przeprowadzono 22 rozmowy telefoniczne z 10 osobami (3 mężczyzn oraz 7 kobiet) z 10 rodzin.

Problemy, z jakimi klienci konsultują się z psychologiem są bardzo różnorodne i złożone. Zauważyć można, że od marca 2020r. większość z nich spowodowana jest panującą sytuacją epidemiologiczną w kraju:

- lęki i obawy klientów dot. zdrowia własnego i bliskich,
- brak kontaktów społecznych, a co za tym idzie brak wsparcia ze strony innych osób, nawet najbliższych,
- niemożność skorzystania z pomocy specjalistów, służby zdrowia itp.,
- trudności w wyegzekwowaniu od dziecka pożądaných zachowań dot. zdalnej nauki,
- utrata pracy,
- agresja oraz przemoc ze strony najbliższych (współmałżonka, partnera lub dziecka),
- konflikty rodzinne: nieumiejętność porozumienia się z dorastającymi dziećmi, małżonkiem, brak umiejętności konstruktywnego rozwiązania zaistniałych trudności,
- alkoholizm, narkomanizm w rodzinie (członka rodziny lub samego klienta),
- trudności w kontaktach z rówieśnikami, problemy tożsamościowe oraz brak umiejętności dostosowania się do panujących norm społecznych czy zasad panujących w domu i w szkole (w przypadku małoletnich)

Podobnie jak w latach ubiegłych w minionym roku zaobserwowano, że ze wsparcia specjalisty korzystały nie tylko rodziny znane pracownikom tut. Ośrodka, ale także osoby, które dość dobrze radzą sobie finansowo, dzieci nie sprawiają większych trudności wychowawczych, mimo to w rodzinie pojawiają się trudności natury psychologicznej.

Powyższe wskazuje, że Ośrodek Pomocy Społecznej w oczach społeczeństwa, klientów coraz częściej kojarzy się z instytucją, która poza przyznawaniem pomocy finansowej oferować powinna fachową pomoc specjalistyczną m. in. psychologa czy pedagoga.

Z-ca Kierownika
Miejscowego Ośrodka Pomocy Społecznej
w Jeleń i okolicach
mgr Elżbieta Cankulowska